

Ex oriente lux

POLOONIA

CHARKOWA

Nr 7 (117)
2012 r.

PISMO STOWARZYSZENIA KULTURY
POLSKIEJ W CHARKOWIE

www.polonia.kharkov.ua

Jubileuszowy Rok Bolesława Prusa

*Pod patronatem UNESCO ogłoszono 2012
Rokiem Bolesława Prusa.*

Bolesław Prus, właśc. Aleksander Głowacki (1847—1912). Zasłynął jako autor Kronik tygodniowych, ogłaszanych w „Kurierze Warszawskim” i „Tygodniku Ilustrowanym”. Nazywany jest ojcem felietonistyki polskiej. Twórczość literacką rozpoczął od humoresek i nowel. Szczyt jego twórczości przypada na lata 1885—1897, kiedy to powstały powieści Placówka, Emancypantki, Lalka, Faraon. Prus był jednym z twórców i teoretyków realizmu jako prądu i nurtu literackiego. W 2012 r. przypada 100. rocznica jego śmierci.

Cd. na str. 4

W numerze m. in.:

- 1000 lat między Dnieprem i Wisłą
- 100 lat temu zmarł Bolesław Prus
- Zakończenie Euro 2012
- Лодзинський університет
- Найвидатніші костели України
- Któż wypowie Twoje piękno, Krakowie prastary!
- IX Festiwal Polskiej Piosenki Współczesnej
- Humor i rozrywka
- Kuchnia polska: sałatka z kurczakiem

1000 lat między Dnieprem i Wisłą

Księstwo Halicko-Włodzimierskie z Romanem II Halickim zaistniało w 1199r., czyli po śmierci Kazimierza II Sprawiedliwego (1194). Wcześniej książę Roman Mściśławowicz (ur. między 1155 a 1162, zm. 1205 r.) był księciem nowogrodzkim (1168-1170) i włodziemiersko-wołyńskim (1170-1199), a w 1203 r. został Wielkim Księciem Kijowa. Był drugim synem Mściśława II Izjasławowicza i Agnieszki – córki Bolesława III Krzywoustego. Po śmierci swojego brata Światosława Mściśławowicza, dzięki interwencji Kazimierza II Sprawiedliwego, został w 1183 r. władcą Brześcia.

Przeciwko przymierzu polsko-ruskiemu intrygowały Węgry, które usiłowały skorzystać na rozdrobieniu Rusi i zagarnąć przyległe do nich ziemie. Taki stan rzeczy wymagał czujności i częstych pobytów polskiego władcy u wschodnich sojuszników. Wykorzystał to Mieszko III Stary, który mimo pozostawienia mu dzielnic wielkopolskiej nie zaniechał roszczeń do senioratu i w 1191r. zajął Kraków. Uśmierzenie buntu nie udało się Kazimierzowi bez pomocy księcia włodziemierskiego Romana i beńskiego Wsiewołoda.

Zwolennicy polityki przymierza z książętami ruskimi tworzyli na dworze Kazimierza tzw. stronnictwo ruskie, któremu przewodzili wojewoda krakowski Mikołaj z Lisów i sandomierski magnat Mikołaj Skotnicki herbu Bogoria. Ten ostatni zapisał się w historii wyjątkowo szlachetnymi uczynkami wobec cystersów* - m.in. jako fundator klasztoru w Koprzywnicy i okazałych dóbr ziemskich na wschód od Wisły. Osadzeniu owych zakonników, ściągniętych aż z Francji, najprawdopodobniej przyświecała idea nie tylko

*Roman Halicki przyjmuje nuncjusza papieskiego.
Obraz pędzla Nikołaja Newrewa z 1875 r.*

krzewienia kultury i nauki, ale i nawracania prawosławnej ludności na katolicyzm.

Po śmierci Kazimierza II Sprawiedliwego znów odżyła kwestia senioratu. Wprawdzie zgodnie z postanowieniami łączyckimi** wprowadzono dziedziczość krakowskiego tronu, ale w związku z niepełnoletnością następcy, Leszka Białego (1184 – 1227), seniorem ogłosił się Mieszko III Stary, ignorując regencję*** ustanowioną dla nieletnich synów zmarłego zwierzchnika (oprócz Leszka Białego także jego młodszego brata - Konrada Mazowieckiego). Rozgorzała wojna domowa, w której po stronie stronnictwa ruskiego stanął oczywiście Roman Mściśławowicz.

Wziął on udział w bitwie nad Mozgawą 13 września 1195 r., dokąd przybył ze swoimi wojami nawet wcześniej niż oddziały stron-

nictwa pod wodzą wojewody sandomierskiego Goworka. Starcie, choć nierozstrzygnięte, obfitowało w poważne skutki: zginął syn Mieszka – Bolesław, a sam senior został ranny, co na jakiś czas wyłączyło go z walki o seniorat. Ranę odniósł także książę Roman, ale na tyle błahą, że nie przeszkodziła mu ona w realizacji planu połączenia Halicza i Wołynia w jedno państwo. W 1199 r. Polacy ze stronnictwa ruskiego wsparli zbrojnie Mściśławowicza i wkrótce zaistniało silne jak na tamte czasy księstwo (a za pół stulecia królestwo), zajmujące solidny obszar między południowym Podlasiem a dolnym Dunajem, z międzyrzeczem Wieprza i Bugu na zachodzie.

Ambitny i – jak się miało niebawem okazać – niezbyt lojalny wobec polskich przyjaciół książę Roman nie poprzestał na sukcesie lokalnym.

Pragnąc władzy nad całą Rusią wszedł w sojusz z silnym wówczas królem węgierskim Andrzejem II i wdał się w międzynarodowe intrygi, w jakich kręgu byli także polscy książęta. Skonfliktował się z różnymi możnymi Europy, w tym nawet ze swym ciotecznym bratem Leszkiem Białym (przypomnijmy: matka Romana była siostrą Kazimierza Sprawiedliwego).

Za ten fatalny krok – zamianę przyjaźni we wrogość – zapłacił dzielny skądinąd wódz haniebną śmiercią: gdy 19 czerwca 1205r. doszło do starcia ich wojsk pod Zawichostem nad Wisłą, agresorów spotkała tak zdecydowana odprawa, że uciekającego w popłochu wspólnie ze zwykłymi wojami, i przez to zrazu nierozpoznanego, księcia Romana „z rozpędu zarąbano”. Pochowano go w Sandomierzu, skąd później zwłoki zostały przez Rusinów wykupione za tysiąc grzywien i ostatecznie złożone w jednym z klasztorów Włodzimierza Wołyńskiego.

Książę Roman Halicki przeszedł do historii jako twórca państwa ze stolicą w Haliczu i protoplasta odrębnej gałęzi Rurykowiczów: dynastii Romanowiczów, książąt halicko-wołyńskich.

Jego żona Maria (bizantyńskiego pochodzenia, z nieznanego nam rodziny) po śmierci męża po-

godziła się z Leszkiem Białym i resztę życia spędziła w monasterze położonym niedaleko Chełma. Nie jest wykluczone, że ów fakt zainspirował jej syna Daniela, aby to miasto zaplanować na przyszłą stolicę swojego państwa. O tym powiemy później, a tymczasem polski książę senior Leszek I Biały, po odprawieniu pierwszej żony (narzeczonej?) – nieznanego imienia córki księcia łuckiego Ingwara – zawarł małżeństwo z Grzymistawą, córką Jarosława Włodzimierzowicza z czernihowskiej linii Rurykowiczów, władcy Nowogrodu Wielkiego. Leszek i Grzymistawa wzięli pod opiekę synów Romana i Marii - Daniela i Wasylka – oraz przejęli ziemie nadbużańskie i – nieco później – ziemię przemyską i lubaczowską.

Politykę wschodnią w imieniu Leszka prowadził wówczas wojewoda krakowski Pakosław Awdaniec, który m.in. doprowadził do zawarcia w 1214 r. traktatu spiskiego między Leszkiem Białym a królem węgierskim Andrzejem II. Traktat ten miał doprowadzić do polsko-węgierskiej władzy w Haliczu poprzez małżeństwo królewicza węgierskiego Kolomana z córką Leszka Salomeą. Tak też się stało, ale na krótko – w 1219 r. Koloman i Salomea (jeszcze jako dzieci 13 i 10 - letnie) po wyprawie polsko-węgierskiej zasiedli na tronie w Hali-

czu, a już w 1221 r. książę nowogrodzki Mściwój napadł zbrojnie na Halic i uwięził „panującą” parę, która po zrzeczeniu się swych władczych roszczeń została uwolniona. Za nieudolności polityki wschodniej, w nieflaskę Leszka Białego, popadł oczywiście jej twórca wojewoda Awdaniec.

Kilka ciepłych słów należy się księżniczce Salomei, której za niefortunny a bezwiedny udział w polityce nie należy obwiniać, natomiast pięknie się zapisała w ludzkiej pamięci jako osoba dobra, mądra i bardzo religijna. Otóż formalnie żoną Kolomana została ona dopiero około roku 1223. Po śmierci męża w bitwie z Tatarami w 1241 r. powróciła do Polski na krakowski dwór brata, księcia Bolesława Wstydliviego, by niebawem (1245) wstąpić do zakonu klarysek w Sandomierzu. Na jej prośbę brat ufundował klasztor tego zgromadzenia (pierwotnie w Zawichoście), a ona sama była inicjatorką założenia biblioteki przyklasztornej oraz powstania miasta Skąta nieopodal klasztoru. Zmarła 17 listopada 1268 r. W 1672 r. została beatyfikowana przez papieża Klemensa X. Jej grób znajduje się w bazylice Franciszkanów w Krakowie.

Adam JERSCHINA
"Dziennik Kijowski"

Roman Halicki

**) Cystersi – zakon katolicki założony w 1098r. przez Roberta z Molesme we Francji. Opactwa i klasztory cysterskie były w średniowieczu ważnymi ośrodkami krzewienia kultury i nauki, a także wprowadzającymi postęp w metodach leczenia oraz uprawiania rolnictwa i rzemiosła.*

****) Postanowienia łęczyckie – w 1180r. na wiecu w Łęczycy anulowano wprowadzoną przez Bolesława III Krzywoustego zasadę obejmowania senioratu przez najstarszego z żyjących Piastów; w jej miejsce ustanowiono regułę dziedziczności; postanowienie to, zaproponowane przez Kazimierza II Sprawiedliwego, akceptowali książęta dzielnicowi i episkopat Polski z arcybiskupem gnieźnieńskim Zdzisławem na czele.*

****) Regencja – rządy zastępcze lub opiekuńcze sprawowane w czasie choroby lub nieobecności władcy, a także jego niedojrzałości.*

100 lat temu zmarł Bolesław Prus

Ogłoszono Rok Bolesława Prusa. Okazją to tego jest setna rocznica śmierci autora "Lalki", który zmarł 19 maja 1912 r.

Jeden z najwybitniejszych polskich pisarzy, Bolesław Prus, prowadził spokojne, wypełnione pracą życie, w jego biografii nie znajdziemy skandali ani romansów.

„Prus nie ma biografii, należy do najgłębiej zakonspirowanych pisarzy, bo nawet oczy jego na portretach kryją się za ciemnymi szklami” – pisał Tadeusz Boy-Żeleński w 25-lecie śmierci Prusa. Istotnie, w życiu autora „Lalki” nie było spektakularnych skandali ani romansów, kolejne daty w biografii pisarza to daty wydania jego kolejnych dzieł.

DZIECIŃSTWO I MŁODOŚĆ

Naprawdę nazywał się Aleksander Głowacki. Urodził się 20 sierpnia 1847 roku w Hrubieszowie, w wieku dwu lat osierociła go matka, ojciec zmarł gdy Aleksander miał 9 lat. Dzieckiem zaopiekowała się rodzina – ciotki i starszy brat Leon. Przyszły pisarz uczęszczał do szkół m.in. w Lublinie, Siedlcach i Kielcach.

Gdy wybuchło powstanie styczniowe, uciekł ze szkoły i dołączył do oddziału powstańczego. 1 września 1863 roku 16-letni Głowacki w potyczce pod Białką odniósł ranę karku, a do tego proch strzelniczy osmałił mu oczy. Rosjanie przetransportowali nieprzytomnego jeńca do szpitala w Siedlcach. Za udział w powstaniu Głowacki spędził kilka miesięcy w więzieniu, pozbawiono go też tytułu szlacheckiego. Stosunkowo niski wymiar kary związany był z interwencjami rodziny i młodym wiekiem Głowackiego.

Konsekwencją ran powstańczych było przewrażliwienie oczu (dlatego pisarz często chodził w ciemnych okularach), a także agorafobia. Głowacki nie mógł wejść na oświetlone schody, patrzeć przez okno, jeździć przez mosty. Ko-

leją starał się podróżować jedynie w nocy. Doświadczenie walki w powstaniu ukształtowało też stosunek Prusa do narodowych zrywów. W liście do Mścisława Godlewskiego pisał: „Ja, dawny ja, pochowany jestem razem z nadziejami moimi pod Białką, skąd drugi ja wyniósł: dwumiesięczne szaleństwo, zwątpienie w tego rodzaju zabawy i kalectwo”.

Prus stał się zwolennikiem pozytywistycznej pracy u podstaw, mozolnego budowania postępu cywilizacyjnego, podnoszenia wykształcenia obywateli. „Pracę u podstaw” zaczął zresztą od samego siebie. „Notatnik” Prusa jest świadectwem prowadzonego z uporem samodoskonalenia. Punkt po punkcie rozpatrywane są w nim zadania: samokształcenie i praca nad własnym charakterem.

Głowacki rozpoczął studia na Wydziale Matematyczno-Fizycznym Szkoły Głównej w Warszawie, ale na trzecim roku nie zdał egzaminów i przerwał stu-

dia. W Warszawie, zdany na własne siły, zarabiał jako guwerner i korepetytor, fotograf, ślusarz w fabryce Lilpopa i Raua. W roku 1871 przetłumaczył i napisał streszczenie dzieła angielskiego filozofa Johna Stuarta Mill’a „Logika”, próbował też sił, jako dziennikarz pod pseudonimem „Jan w Oleju”.

DZIENNIKARSTWO I BELETRYSTYKA

Za debiut prasowy Głowackiego uważa się zamieszczony w 22. numerze czasopisma „Opiekun domowy” z 29 maja 1872 roku artykuł społeczny „Nasze grzechy”. Tego samego roku w czasopiśmie „Niwa” opublikowany został jego pierwszy artykuł popularnonaukowy „O elektryczności”. Na łamach „Opiekuna domowego” w 1872 roku ukazywały się też felietony Głowackiego „Listy ze starego obozu”, które autor po raz pierwszy podpisał pseudonimem Bolesław Prus. Bolesław – bo po ranie odniesionej pod Białką cierpiał na bóle głowy, Prus – od herbu rodzinnego.

W roku 1874 Głowacki związał się z „Kurierem Warszawskim”, na łamach którego ukazała się seria siedmiu utworów z cyklu „Szkice warszawskie”. Ta sama gazeta od roku 1875 zaczęła zamieszczać „Kartki z podróży” (felietony i reportaże) oraz „Kronikę tygodniową”. Kariera felietonisty w kilku czasopismach, którą początkowo traktował drugorzędnie (miał wtedy pracę kasjera w banku), przyniosła Prusowi dochody i zapewniła stabilizację finansową. Pozwoliło mu to na małżeństwo z kuzynką Oktawią Trembińską, w której zakochał się jako uczeń liceum. Nie mieli dzieci, a ich przybrany syn Emil w wieku 18 lat popełnił samobójstwo z powodu nieszczęśliwej miłości.

Plebania w Hrubieszowie, w której urodził się Bolesław Prus

W „Kurierze Warszawskim” od 1875 roku do 1887 roku ukazało się 345 felietonów tygodniowych autorstwa Głowackiego. Innym ważnym czasopismem w życiu artysty był „Kurier Codzienny”, w którym w latach 1887 – 1901 opublikował aż 373 felietonów. Lata 1905 – 1911 to okres współpracy Prusa z „Tygodnikiem Ilustrowanym”, dla którego napisał 178 kronik. W 1876 roku Prus rozpoczął współpracę z czasopismem „Ateneum” (do którego pisał głównie „Kroniki miesięczne”), natomiast w 1877 z tygodnikiem „Nowiny”. W 1882 objął redakcję tej gazety. Na jej łamach zamieścił m.in. kontrowersyjny dokument „Szkielet programu w warunkach obecnego rozwoju społeczeństwa”, w którym proklamował program pozytywistycznej pracy i opowiadał się przeciwko kolejnym powstaniom.

Wielu odbierało niechęć Prusa do powstań jako świadectwo ugodowej postawy wobec Rosji. Pomawiano pisarza o brak patriotyzmu, wysuwano pretensje, że żaden jego utwór „nie potrącił nigdy o struny losu politycznego Polski, nigdy nad nim nie zapłakał” – jak napisał krytyk Zygmunt Wasilewski. W ankiecie ogłoszonej przez rosyjską gazetę „Ruskij Listok” w pierwszym roku nowego stulecia pisarz antycypował powstanie Unii Europejskiej wyrażając nadzieję, że Europa stanie się „federacją ludów”. W tym widział nadzieję dla Polski na wyzwolenie się spod zaborów.

W swoich felietonach Prus propagował idee postępu, informował o najnowszych wynalazkach, propagował kasy pożyczkowe, bezpłatne czytelnie, seminaria dla nauczycieli ludowych, wzorowe

szpitale. Krytykował natomiast zbiorowe manifestacje patriotyzmu i obchody rocznicowe. Spontaniczny odzew na popularyzowane przez prasę hasło budowy pomnika Mickiewicza nazwał „niesłychanym nieporozumieniem”. Oponował: „Czy nie byłoby lepiej, zamiast niefortunnego posągu na ulicy, wypisać na frontonie choćby przyszłej filharmonii warszawskiej: ‘Adamowi Mickiewiczowi – rodacy?’”.

Większość opowiadań, nowel, a później powieści Prusa była po raz pierwszy publikowana na łamach gazet, z którymi współpracował. Pierwszą dużą powieścią Prusa była „Placówka” (1885–1886) – ukazująca się początkowo na łamach czasopisma „Wędrowiec”. Następnie powstała „Lalka” (1887–1889 w „Kurierze Codziennym”, wydanie książkowe 1890), „Emancypantki” (1890–1893 w „Kurierze Codziennym”, wydanie książkowe 1894) i w końcu – powieść historyczna „Faraon” (1895–1896 w „Tygodniku Ilustrowanym”, wydanie książkowe 1897). Uważana za najlepszą powieść Prusa „Lalka” początkowo została źle przyjęta przez krytyków i recenzentów warszawskich. Prusowi zarzucano złą kompozycję i niespójność utworu. Dopiero w latach trzydziestych XX wieku dostrzeżono, że to, co niegdyś brano za niedociągnięcia, tak naprawdę było mistrzowskim zamierzeniem.

ŻYCIE PRYWATNE

W 1882 roku Prus po raz pierwszy wyjechał na wczasy do uzdrowiskowej miejscowości Nałęczów. Od tamtej pory miasteczko to stało się jego ulubionym miejscem wypoczynku, które odwiedzał przez kolejne 30 lat, czyli do swojej śmierci. Dziś w Nałęczowie znajduje się muzeum Bolesława Prusa, które stanowi jedną z części Pałacu Małachowskich. Z Nałęczowa często podróżował do pobliskiej Bochotnicy, gdzie najprawdopodobniej umieścić akcję swojej no-

weli „Antek”.

3 września 1892 roku wystąpił w charakterze świadka na ślubie Stefana Żeromskiego z Oktawią Rodkiewiczową. Prus był zaprzyjaźniony z młodą parą, z którą poznał się podczas wyjazdów do Nałęczowa - Oktawia, często towarzysząca Prusowi w spacerach po nałęczowskim parku, miała być rzekomo prototypem Madzi Brzeskiej z „Emancypantek”. Żeromskiego z kolei poznał w 1891 r.

W roku 1895 Prus odbył swoją jedyną podróż zagraniczną do Niemiec, Szwajcarii i Francji. Pisarz odwiedził m.in. Berlin, Drezno, Karlsbad, Raperswil (gdzie spotkał się z Żeromskimi) i Paryż.

OSTATNIE LATA

Pod koniec życia, dzięki ożywionej działalności publicystycznej (głównie w latach 1904–1905) Prus stał się wielkim autorytetem w oczach opinii publicznej. Postrzegano go jako wzorowego reprezentanta postawy zgodnej z założeniami pracy organicznej i utilitaryzmu. Do końca życia pisarz chętnie brał udział w akcjach społecznych i obejmował patronat wielu inicjatyw oraz przedsięwzięć. Został opiekunem sierot z Towarzystwa Dobroczynności, brał udział w spółce zakładającej Seminarium dla Nauczycieli Ludowych w Ursynowie, był prezesem Stowarzyszenia Kursów dla Analfabetów Dorosłych. W swoim testamencie ufundował stypendia dla utalentowanych dzieci pochodzących z ubogich wiejskich rodzin. Księgozbiór zapisał Towarzystwu Biblioteki Publicznej w Warszawie, jego część Oktawia Głowacka przekazała do Biblioteki im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. W ostatnim okresie życia (na pewno w roku 1911) przyjeżdżał na wypoczynek do Milanówka.

Bolesław Prus zmarł na atak serca w wieku 64 lat. Jego pogrzeb, który odbył się 22 maja 1912 roku, zgromadził tłumy i przerodził się w wielką manifestację mieszkańców Warszawy. Został pochowany na cmentarzu na Powązkach, gdzie na pomniku, wykonanym przez Stanisława Jackowskiego, znajduje się napis „Serce serc”.

**Agata Szwedowicz
(PAP)**

Zakończenie Euro 2012

Ceremonia zakończenia Euro 2012 odbyła się 1 lipca w Kijowie . Po niej rozpoczął się ostatni mecz Mistrzostw Europy. Na stadionie Olimpijskim obserwowali go prezydenci Polski i Ukrainy – Bronisław Komorowski i Wiktor Janukowycz, a także przywódcy Hiszpanii i Włoch oraz Białorusi, Gruzji i Armenii.

Gwiazdą wieczoru była niemiecka piosenkarka Oceana, która wykonała hymn Euro 2012 „Endless Summer”. Później odbyło się krótkie widowisko, w którym wzięło udział 600 wolontariuszy.

Na stadionie zasiadło niemal 70 tysięcy kibiców, z czego 11 tysięcy to Hiszpanie i 2 razy mniej Włochów. Ponad sto tysięcy osób obserwowało uroczystość zakończenia Euro 2012 i ostatni mecz w strefie kibica.

Сборная Испании – победители чемпионата Европы 2012

Чемпионат Европы по футболу завершился в воскресенье в Киеве. В финальном матче Евро 2012 сборная Испании переиграла итальянскую команду со счетом 4:0 и второй раз кряду стала чемпионом Европы. Впервые “Фурия роха” победила в 1964 году, еще один титул покорился ей на прошлом турнире. Ни одной команде прежде не удавалось выиграть два чемпионата Европы подряд. Испанцы выиграли три крупных турнира подряд – Евро-2008, ЧМ-2010 и Евро-2012. Такого прежде сделать не удавалось никому.

Судьба финального матча Евро-2012 была решена еще в первом тайме. Благодаря результативным ударам Давида Сильвы и Жорди Альбы испанцы к перерыву вели в счете уже два мяча. В середине второго тайма итальянцы остались в меньшинстве: после того, как уже были сделаны все три замены, травму получил Тиагу Мотта, который не смог продолжить встречу. В итоге испанцы без проблем довели матч до победы, а Фернандо Торрес и Хуан Мата еще и довели счет до разгромного - 4:0. Лучшим игроком матча был признан полузащитник “красной фурии” Андрес Иньеста.

Лучшими бомбардирами турнира стали сразу пятеро футболистов, среди которых оказался и россиянин. По три мяча на Евро наряду с Торресом и Балотелли забил россиянин Алан Дзгоев, хорват Марио Манджукич, немец Марио Гомес и португалец Криштиану Роналду.

Следующий чемпионат Европы пройдет во Франции в 2016 году. В финальной стадии примут участие не 16, а сразу 24 команды.

Евро-2012: результаты и турнирная таблица

ГРУППА А И	В	Н	П	Голы	Очки	ГРУППА В И	В	Н	П	Голы	Очки		
Чехия	2	2	0	1	4-5	6	Германия	3	3	0	0	5-2	9
Греция	2	1	1	1	3-3	4	Португалия	3	2	0	1	5-4	6
Россия	2	1	1	1	5-3	4	Дания	3	1	0	2	4-5	3
Польша	2	0	2	1	2-3	2	Нидерланды	3	0	0	3	2-5	0

8 июня

Польша — Греция — 1:1
Россия — Чехия — 4:1

12 июня

Греция — Чехия — 1:2
Польша — Россия — 1:1

16 июня

Греция — Россия — 1:0
Чехия — Польша — 1:0

9 июня

Нидерланды — Дания — 0:1
Германия — Португалия — 1:0

13 июня

Дания — Португалия — 2:3
Нидерланды — Германия — 1:2

17 июня

Португалия — Нидерланды — 2:1
Дания — Германия — 1:2

ГРУППА С И	В	Н	П	Голы	Очки	ГРУППА D И	В	Н	П	Голы	Очки		
Испания	3	2	1	0	6-1	7	Англия	3	2	1	0	5-3	7
Италия	3	1	2	0	4-2	5	Франция	3	1	1	1	3-3	4
Хорватия	3	1	1	1	4-3	4	Украина	3	1	0	2	2-4	3
Ирландия	3	0	0	3	1-9	0	Швеция	3	1	0	2	5-5	3

10 июня

Испания — Италия — 1:1
Ирландия — Хорватия — 1:3

14 июня

Италия — Хорватия — 1:1
Испания — Ирландия — 4:0

18 июня

Хорватия — Испания — 0:1
Италия — Ирландия — 2:0

11 июня

Франция — Англия — 1:1
Украина — Швеция — 2:1

15 июня

Украина — Франция 0:2
Швеция — Англия — 2:3

19 июня

Швеция — Франция — 2:0
Англия — Украина — 1:0

ЧЕТВЕРТЬФИНАЛ

21 июня

Чехия — Португалия — 0:1

22 июня

Германия — Греция — 4:2

23 июня

Испания — Франция — 2:0

24 июня

Англия — Италия — 0:0
(по пенальти — 2:4)

ПОЛУФИНАЛ

27 июня

Португалия — Испания — 0:0 (по пенальти — 2:4)

28 июня

Германия — Италия 1:2

ФИНАЛ

1 июля

Испания — Италия — 4:0

Лодзинский университет

Лодзинский университет предлагает программы на степень бакалавра, магистра, докторскую программу и MBA. Есть десять программ на английском языке: управление, информатика, экономика, европейстика, экологическая гидрология, английская филология, информатика и эконометрия, администрация, международный маркетинг, американистика. Также есть три программы на французском языке и одна – на немецком языке.

Университет имеет более 2360 сотрудников, 43 000 студентов первой и второй степени, аспирантов и студентов послепломного образования. Лекции в вузе регулярно читают польские и иностранные политические деятели, бизнесмены и представители культуры.

В результате сотрудничества с рядом иностранных университетов

Университет в г. Лодзь был основан в 1945 г. как продолжение традиции образовательных учреждений города, активных в более ранние периоды. Город расположен в центре Польши в точке пересечения многих важных европейских маршрутов. В самом начале Лодзь населяли четыре национальности – поляки, евреи, немцы и русские, поэтому здесь сохранились традиции четырех культур.

Сегодня Лодзинский университет весьма уважаем. Это один из самых больших и популярных польских университетов. Университет рассматривает международное сотрудничество как способ развития вуза.

можно получить высшее образование с двойным дипломом.

Международные отношения Лодзинского университета видны в различных областях. Вуз принимает участие в таких проектах: Lifelong Learning Programme (Comenius, Leonardo da Vinci, Erasmus, Grund-

tvig), Jean Monnet, Erasmus Mundus, Campus Europae and Baltic University Programme. В настоящее время, Лодзинский университет сотрудничает с 115 университетами во всем мире. В пределах программы Эрасмус университет сотрудничает с 280 университетами и подписал около 460 соглашений между разными факультетами. В результате, каждый год более 110 иностранных студентов приезжают в это высшее учебное заведение и около 500 польских студентов едут учиться за границу.

Лодзинский Университет гордится своими новыми исследовательскими центрами, такими как Центр Европейских Исследований, Центр Исследований Перевода, Центр Гендерных Исследований, Региональный Центр Доступной Информации.

Программы на польском языке

биология
охрана окружающей среды
биотехнология
микробиология
экономика
финансы и учет
социология
европеистика
информатика и эконометрия
международные экономические отношения
общественная педагогика
филология
культуроведение
польская филология
библиотечное дело
журналистика и коммуникация
археология
этнология
философия
история
история искусства
физика
информатика
химия
математика
география
туризм и рекреация
пространственная экономика
педагогика
психология
право
администрация
социальная политика
международные отношения
управление
логистика

Программы на английском языке

BA in Economics
BA in Economics – specialization: European Studies
BA in Management – specialization: Business Management
Bachelor Degree English Studies
BA in Computer Science
BA in Informatics and Econometrics
Erasmus Mundus Master of Science in Ecohydrology
Erasmus Mundus Master’s Degree in Women’s and Gender Studies (GEMMA)
MA in Administration
MA in Ecohydrology
MA in Economics
MA in International Relations – specialization: American Studies and Mass Media
MA in International Relations – specialization: International Marketing
MA in Management
Master Degree in English Studies
MA in Computer Science
MA in Informatics and Econometrics
Postgraduate Studies – International Marketing Management
Postgraduate Studies – The Executive MBA Programme in Business Management

Найвидатніші костели України

Латинський кафедральний собор (митрополитна базиліка-санктуарій Успія Пресвятої Діви Марії) у Львові

Головний храм центральної частини Львова, що презентує Західну Україну в почесному списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, – Латинський кафедральний собор є показовою згадкою про найчисленнішу католицьку громаду міста з часів його перебування у складі Польського королівства, Речі Посполитої, Австрії, Австро-Угорської імперії та відродженої Польщі.

За радянської доби собор залишався головним храмом українських католиків, а за часів незалежності, влітку 2001 року, під час місіонерської подорожі Україною Латинський костел відвідав Папа Римський Іоанн Павло II, про що нагадує меморіальна дошка на парадному фасаді. Нині Латинський кафедральний собор (митрополита базиліка-санктуарій Успія Пресвятої Діви Марії) – головний храм Львівської архідієцезії Римсько-католицької церкви і України.

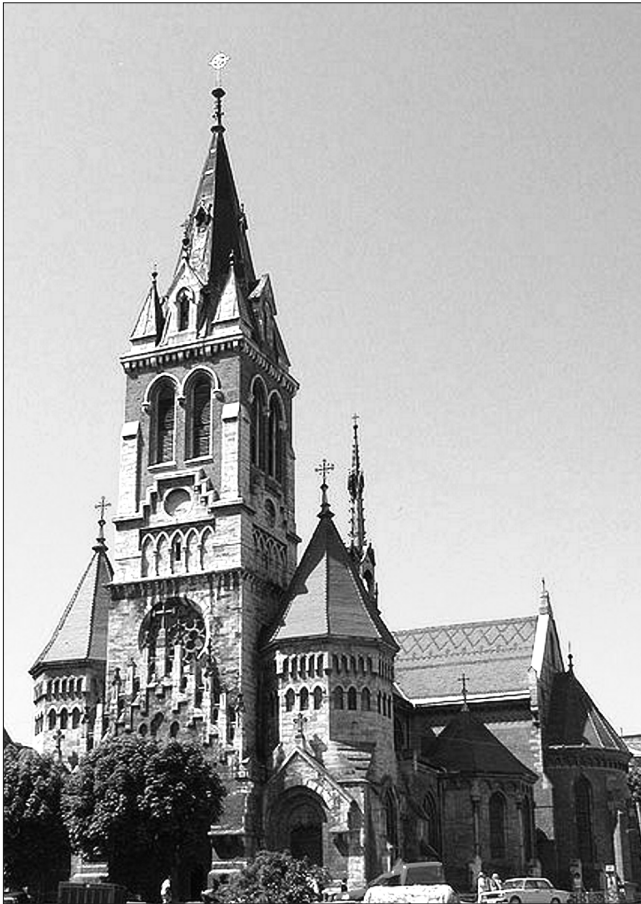
А на монастирському подвір'ї в

Понад 900 парафій Римокатолицької церкви сконцентровані переважно в Правобережній Україні. Майже два десятки костелів називає кандидат географічних наук Андрій Івченко в своїй книзі «Найвидатніші храми України», яка нещодавно побачила світ у Харкові. У книзі представлено сто найвидатніших храмів України (стислий історичний нарис і кольорові фотоілюстрації).

Летичеві Хмельницької області встановлено пам'ятник Папі Іоанну Павлу II. Костел Успія Пресвятої Діви Марії тут повернуто католикам наприкінці 1980-х років.

Костел Святої Анни в місті Бар

Костел Святого Станіслава в Чорткові

Кафедральний костел Святих Апостолів Петра і Павла в Кам'янці-Подільському

Долі костелів різні. Костел домініканського кляштору у Вінниці перебудований на православну церкву ще у XIX ст. Нині це Свято-Преображенський кафедральний собор Вінницької єпархії Української православної церкви Московського патріархату. У 1920 році православне духовенство приймало тут керівника відродженої Польщі Юзефа Пілсудського.

Під склепінням костелу святої Варвари у Бердичеві на Житомирщині брав уроки музики у 1824-1825 рр. Юній Фридерик Шопен. Меморіальна дошка свідчить, що тут у 1850 році Оноре Бальзак Вінчався з Евеліною Ганською. Цей костел повернуто католикам на початку 1991 року. Восени того ж року у Бердичеві було повернуто католикам і Маріїнський костел.

А от у костелі Святого Іоанна Предтечі в Білій Церкві на Київщині

нині міститься обласний зал камерної та органної музики, що час від часу вихідними днями надає приміщення для католицького богослужіння.

Костел Святого Хреста у Луцьку в XIX столітті перебудовано на православний собор. Нині це Свято-Троїцький кафедральний собор Волинської єпархії Української православної церкви Київського патріархату.

Костел Непорочного зачаття Діви Марії, Святих Андрія і Станіслава в Івано-Франківську нині використовують як приміщення Івано-Франківського художнього музею.

В Кременці Тернопільської області був костел Святих Ігнатія Лойоли та Станіслава Костки. Тепер тут церква Преображення Господнього Української православної церкви Київського патріархату.

Костел Святого Антонія в місті Корець Рівненської області провернули

католикам у 1990 році в жахливому стані.

Андрій Івченко називає і числі найвидатніших храмів України також костел Воздвиження Чесного Хреста в Береговому і костел Вознесіння Ісуса Христа у Виноградіві на Закарпатті, Кафедральний костел Святих Апостолів Петра і Павла в Кам'янці-Подільському на Хмельниччині, костел Святої Анни в місті Бар і Костел Непорочного Зачаття Діви Марії в селі Мурафа на Вінниччині, кафедральний костел святих Апостолів Петра і Павла в Луцьку і костел Святого Станіслава в Чорткові Тернопільської області.

Костели – це одна із величних архітектурних і духовних сторінок історії католицької церкви і поляків в Україні.

Анатолій ЗБОРОВСЬКИЙ
„Dziennik Kijowski”

Któż wypowie Twoje piękno, Krakowie prastary!

Adam Polewka

W tym roku Stowarzyszenie Kultury Polskiej w Charkowie «Polonia Charkowa» już po raz drugi zorganizowało dla swoich studentów obóz języka i kultury polskiej w Krakowie. Korzystając z okazji, w imieniu wszystkich uczestników podróży, chciałbym złożyć nasze serdeczne podziękowania tym, którzy zorganizowali dla nas i dofinansowali tę wspaniałą podróż; mianowicie dla kierownictwa Stowarzyszenia i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

A więc, jak to było....

W DROGĘ!

Nasza wyprawa zaczęła się we Lwowie, gdzie wsiedliśmy do luksusowego autokaru nieznanego nam marki. Tam też poznaliśmy naszego kierowcę – Juria. Jak się później okazało, Juri był bardzo dobrym kierowcą i dobrze sobie radził w najtrudniejszych sytuacjach na drodze, nieraz udzielał nam ciekawych i niezbędnych porad, no i w ogóle był bardzo sympatycznym człowiekiem.

Po zapakowaniu bagażu i zajęciu miejsc w autokarze zaczęła się nasza podróż. Po drodze do granicy mieliśmy także okazję obejrzeć uroczę miasteczko – Mościska, które wszystkim bardzo się podobało.

Na granicy miało jednak miejsce szczególne wydarzenie, które o mało nie

doprowadziło do kłęski całej naszej ekspedycji. Z niewiadomych nam powodów polska straż graniczna nie chciała wpuścić do Polski naszego biednego kierowcy. Prawdopodobnie miał on jakieś drobne problemy z dokumentami.

W końcu jednak wszystko skończyło się pomyślnie, strażnicy się zlitowali i zostaliśmy wszyscy przepuszczeni przez granicę.

W KRAKOWIE

Po kilku godzinach podróży polskimi drogami, około dwunastej w nocy, przybyliśmy do Krakowa. Zamieszkaliśmy w małym hoteliku – Domu Studenc-

kim “Piast” (jest to akademik, który na okres wakacji zamienia się w hotel). Około pierwszej w nocy wszyscy już śladko spali w swoich pokojach, odpoczywając po dalekiej podróży.

Nawiasem mówiąc, ten hotelik był skromny, ale schludny. Prawie nie mieliśmy na co narzekać. Jak się później okazało, nasza siedziba miała jeszcze jedną bardzo ważną zaletę, a mianowicie to, że była ona niedaleko od centrum oraz miała bardzo dobre połączenie komunikacją miejską z największymi atrakcjami miasta.

Rano, gdy obudziliśmy się, dostaliśmy smaczne śniadanie w stołówce przy hotelu. Później poznaliśmy naszego pilota, pana Ryszarda i pojechaliśmy oglądać Kraków. Zobaczyliśmy Zamek Królewski na Wawelu, Stare Miasto, Rynek Główny, Kościół Mariacki, Barbakan, Kazimierz oraz inne załbytki. Pan Ryszard bardzo ciekawie opowiadał o wszystkich miejscach, które zwiedzaliśmy oraz o historii Krakowa.

LEKCJE

Prawie każdego dnia mieliśmy lekcje języka polskiego, które prowadzone były przez dwie bardzo sympatyczne nauczycielki z Krakowa - Renatę i Asię. Prawdą mówiąc los nauczycielek był nie do pozazdroszczenia, ponieważ grupy były tylko dwie, a w nich uczniowie o bardzo różnym poziomie zaawansowania — od takich, którzy zaledwie zaczęli uczyć się języka polskiego do tych, którzy zaprzyjaźnili się z tym pięknym językiem już kilka lat temu. Mimo to lekcje były bardzo ciekawe, nauczyliśmy się wielu przydatnych i interesujących rzeczy.

WYCIECZKA DO WIELICZKI

Kopalnia soli w Wieliczce jest jednym z najcenniejszych zabytków kultury polskiej. Jest najstarszym na ziemiach polskich przedsiębiorstwem solnym, którego początki sięgają XIII wieku. Znajdują się tu wspaniałe kaplice, urokliwe podziemne jeziora, oryginalne urządzenia i sprzęt, zachowane są ślady prac górniczych.

Osobiście zwiedzałem kopalnię po raz drugi i bez wątplenia przyjechałbym tu ponownie.

WYCIECZKA DO OJCOWA

W Ojcowskim Parku Narodowym zwiedziliśmy zamek w Pieskowej Skale, jaskinię Ciemną i tak zwane Źródło Miłości. Ten park jest bardzo piękny, można tam spędzić nawet kilka dni,

zanim człowiek obejrzy jego wszystkie urokliwe zakątki. Tak jak i w zeszłym roku naszym pilotem był pan Krzysztof Lelek, który opowiedział nam bardzo dużo ciekawych rzeczy o parku i o jego historii.

WYCIECZKA DO ZAKOPANEGO

Mówi się, że do Zakopanego najlepiej jechać w zimie. Nie mam nic przeciwko temu. A jednak i latem zobaczyliśmy tam wiele ciekawych rzeczy, poznaliśmy folklor góralski. Mieliśmy okazję pospacerować po Krupówkach, no i oczywiście podziwiać piękne górskie widoki. Wyjechaliśmy także wyciągiem na Gubałówkę, gdzie sprzedawano wiele rozmaitych upominków góralskich. Mogę tylko powiedzieć, że góry

są naprawdę pikne i że bardzo chętnie pojechałbym tam jeszcze raz.

POŻEGNALNA IMPREZA

Na dzień przed wyjazdem została zorganizowana impreza pożegnalna; razem z naszymi nauczycielkami smażyliśmy podwawelską kiełbasę, piliśmy smakowite polskie piwo, rozmawialiśmy oraz śpiewaliśmy piękne piosenki ludowe — "Z tamtej strony jeziora...", "Wysed jo se tonckę kosić...", oraz wiele innych. Impreza była bardzo wesoła, a jednak było nam smutno, że musimy się rozstać z naszymi sympatycznymi nauczycielkami.

GALERIA SZTUKI POLSKIEJ XIX WIEKU W SUKIENNICACH

Następnego dnia zwiedziliśmy Galerię Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach. Byliśmy naprawdę zachwyceni pięknym obrazów. O obrazach i historii malarstwa opowiadała nam pani Barbara Czyczora.

Po zwiedzeniu Sukiennic mieliśmy czas wolny, a następnego dnia wyjechaliśmy z powrotem do Charkowa.

Żegnajcie, Krakusy! Do zobaczenia w przyszłym roku! Jak to się mówi – do trzech razy sztuka:)

Aleksander ONISZKO
Foto Oleg CZERNIENKO

IX Festiwal Polskiej Piosenki Współczesnej

Młodych wykonawców i doświadczonych jurorów połączyła wspólna pasja – muzyka

W tym roku, dziewiąty już z kolei Festiwal, zaistniał 14 lipca w Sali Małej Narodowej Filharmonii Ukrainy, a jego głównymi organizatorami stali się: p.o. prezesa ZPU Antoni Stefanowicz i wiceprezes ZPU Zasłużona dla Kultury Polskiej Helena Chomenko.

Przeprowadzany od dziewięciu lat Festiwal stał się stałą imprezą organizowaną przez ZPU w terminie maj – wrzesień, aczkolwiek brak należytego zainteresowania ze strony szeregu organizacji sprawia, że przedsięwzięcie to, jak dotychczas, nie stało się popularnym i znanym w skali Ukrainy i tym bardziej zagranicą.

Tym razem spłatała też figła pogoda i w ten niezwykle upalny dzień do sali zawitało niewielu chętnych, aby podziwiać i poznawać piękno kultury polskiej. A tegoroczni uczestnicy Festiwalu przyjechali z różnych miejscowości Ukrainy, by zaprezentować swój twórczy dorobek reprezentując różne organizację polonijne.

Poważne jury: Wiktoria Radik, Aleksandr Pirozenko, Mikołaj Sikora, Na-

dzieja Dusznicka, pod przewodnictwem Zasłużonej dla Kultury Polskiej Olgi Karaczarowej surowo, ale sprawiedliwie oceniało uczestników dopuszczonych do konkursu zgodnie z regulaminem sporządzonym przez Helenę Chomenko.

Słuchając piosenek w wykonaniu uczestniczek Festiwalu można było zapoznać się z dorobkiem twórczości polskich autorów i kompozytorów takich jak: Agnieszka Osiecka, Kasia Kowalska, Ryszard Ulicki, Ernest Bryll, Kayah, Marek Sochacki, Leonard Cohen, Antonina Krzysztoń. Uczestnicy konkursu wykazali wysoki poziom artystyczny, prezentując publiczności polskie piosenki we własnej aranżacji.

Wyłoniono najlepszych, którymi stali się w tym roku: Diana Osipczuk ze Sławuty (pierwsze miejsce), Ludmiła Burłaj z Białej Cerkwi (drugie miejsce) oraz Anna Pantus z Żytomierza (trzecie miejsce). Za pierwsze trzy miejsca uczestnicy dostali dyplomy i nagrody rzeczowe. Każdemu z uczestników wręczono dyplom za udział oraz upominek.

Łesia JERMAK

* * *

W najwyższych górach świata, drogą nad przepaścią jedzie autokar z turystami.

- I co, boicie się? - pyta przewodniczka.
- Tak! - krzyczą pasażerowie.
- To proszę robić to, co kierowca!
- A co robi kierowca?
- Zamyka oczy.

* * *

Mąż i żona jedzą obiad, w pewnej chwili żona oblała się zupą i mówi:

- O nie! Wyglądam jak świnia!
- Mąż na to:
- Rzeczywiście... a na dodatek się zupą oblałaś!

* * *

Szef do pracownika:

- Panie Kowalski, dlaczego przychodzi pan do pracy dopiero o godzinie 11?
- Sam szef mówił, że gazetę mogę w domu sobie poczytać.

* * *

Rozmawiają dwaj przyjaciele.

- Dlaczego twoja żona jest cała w siniakach?
- A bo się smaruje na noc kremami, żelami, maściami, tonikami...
- I od tego jest cała w siniakach?
- No tak! Z łóżka się ześlizguje.

* * *

Na ulicy spotyka się dwóch znajomych:

- Wiesz, dzisiaj jestem wyjątkowo zmęczony pracą - mówi jeden - a zamiast odpocząć na kanapie, będę musiał wbić się w garnitur i iść do jakichś kretynów, bo żona oczywiście musiała przyjąć zaproszenie na wieczór.
- Wiem, to my was zaprosiliśmy...

* * *

- Jak mężczyźni definiują podział obowiązków "pół na pół"?
- Ona gotuje - on je, ona sprząta - on brudzi, ona prasuje - on gniecie...

* * *

Przychodzi facet do pubu i woła kelnera:

- Poproszę piwo.
- Kelner pyta:
- Jakie? Jasne czy ciemne?
- Facet odpowiada:
- Jasne, że ciemne.

* * *

U dentysty:

- Proszę sobie pomyśleć o czymś przyjemnym, a borowania zęba nawet pan nie poczuje.
- Mhm!
- Po borowaniu:
- No widzi pan, jak przyjemnie to przebiegło. O czym pan pomyślał?
- Wyobraziłem sobie, że na tym fotelu siedzi mój szef.

Sałatka z kurczakiem

Składniki:

- 1 pierś z kurczaka
- 1 puszka kukurydzy
- 1 cebula
- 1 jabłko
- 1 kapusta pekińska
- 100 gramów sera żółtego
- 4 jajka na twardo
- 100 gramów papryki
- 1 łyżka soku z cytryny
- 200 gramów majonezu
- sól, pieprz

Przygotowanie:

Pierś z kurczaka pokroić na paski i usmażyć na rumiano, posypać solą, pieprzem, i przyprawą do kurczaka, odstawić do wystudzenia.

Kapustę pokroić w kostkę, nie szatkować.. cebulę drobno, jabłko w kosteczkę, paprykę w paseczki, jajka na kawałeczki, ser żółty w paseczki.

Włożyć wszystkie rozdrobnione składniki do naczynia, dodać drobno pokrojone mięso, skropić sosem z cytryny, doprawić do smaku, wymieszać z majonezem.

www.pOLONIA.kharkov.ua

POLONIA
CHARKOWA

Zespół Redakcyjny: Oleg Czernijenko (red. naczelny),
Helena Murawiowa (red. wykonawczy,
opracowanie komputerowe),
Józefa Czernijenko, Krystyna Furs.

Adres redakcji: Ukraina 61057 Charków
ul. Krasnoznamionnaja 7/9 m.125
Tel./fax. +38 (057) 336 65 73

Dla korespondencji: Ukraina 61202 Charków
pr. Pobiedy 48 m. 295
E-mail: poloniacharkowa@gmail.com

Redakcja pracuje na zasadach społecznych. Redakcja dziękuje

Senatowi RP i Fundacji "Pomoc Polakom na Wschodzie" za pokrycie kosztów druku i papieru oraz wyposażenia technicznego

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України за № 816, серія ЖК